

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 31/2023
05.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јован Станојчић, адвокат из ..., против туженог „Галеника – Фитофармација“ АД из Земуна, чији је пуномоћник Славица Стојадиновић, адвокат из ..., ради утврђења и поништаја одлуке, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4375/17 од 17.04.2019. године, у седници већа одржаној 05.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4375/17 од 17.04.2019. године у ставу првом изреке и у погледу одлуке о трошковима поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1276/15 од 22.02.2016. године (која је исправљена решењима П1 1276/15 од 07.07.2017. године и 21.08.2017. године) ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди да је са туженим засновала радни однос на неодређено време почев од 25.12.2007. године па надаље и да јој на основу тога припадају сва права из радног односа прописана Законом о раду. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се поништи решење туженог број .. од 21.04.2009. године и решење заведено под бројем .. од 24.04.2009. године којим је поништено решење број .. од 21.04.2009. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка у износу од 192.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужила да накнади туженом трошкове поступка у износу од 205.500,00 динара, а ставом петим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка за износ од још 52.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4375/17 од 17.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и наведена првостепена пресуда је потврђена у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке. Одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђено решење о трошковима

поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде, а одбачене као недозвољене жалба тужиле у погледу одлуке садржане у ставу петом изреке и жалба туженог у погледу одлуке садржане у ставу четвртом изреке. Одбијени су захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију (насловљена као „жалба“) и навела да другостепену пресуду побија из свих законом прописаних разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 ... 53/13 - УС), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 399. ЗПП. У ревизији се одређено не указује на друге битне повреде поступка које могу представљати дозвољени разлог за изјављивање ревизије применом члана 398. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је на основу закључених уговора о делу са туженим од 25.12.2007. године, 04.03.2008. године и 11.09.2008. године била ангажована ради обављања ... послова у објекту туженог у У периоду од 09.03.2007. године до 31.12.2007. године тужилца је била у радном односу у предузећу „Зорка – заштита биља“ из Шапца. У време ангажовања тужиле по уговорима о делу закљученим са туженим „Галеника – Фитофармација“ АД, објекат у ... није представљао организациону јединицу у оквиру туженог. Тужени је тада имао само једно запослено лице ББ, чији задатак је био да обезбеди административно, техничке и функционалне предуслове за покретање производног процеса у погону туженог у ... и то је било једино систематизовано радно место (место стручног сарадника) које је било везано за овај објекат.

Оспореним решењем туженог од 21.04.2009. године тужилци престаје уговор о делу од 11.09.2008. године, због смањења обима посла, с тим што је у ставу 2 диспозитива решења грешком наведено да јој са даном 30.03.2009.године престаје радни однос, а такође и код издавања потврде од 12.05.2009. године омашком наведено да јој је са даном 30.04.2009. године престао радни однос на одређено време, због престанка потребе за даљим ангажовањем. Околности под којима су настале ове погрешке су разјашњене, а представљале су разлог доношења решења туженог од 24.04.2009. године којим је поништено решење од 21.04.2009. године, са образложењем да са тужилом није заснован радни однос код туженог, него је закључен уговор о делу од 11.09.2008. године којим је тужилца ангажована ван радног односа.

На основу утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право, када је као неоснован одбијен тужбени захтев за утврђење постојања радног односа тужиле код туженог на неодређено време почев од 25.12.2007. године и да тужилци припадају сва права из радног односа.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05), прописано је да се радни однос заснива уговором о раду.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о раду је прописано да се, уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писменом облику, док је одредбом става 3. овог члана прописано да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду је било прописано да, радни однос заснива се на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл. за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Одредбом става 4. овог члана да, радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истека рока за који је заснован радни однос.

Одредбом члана 199. став 1. Закона о раду је прописано да, послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о делу, ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који имају за предмет самосталну израду или оправку одређене ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

Из наведеног произлази да се уговор о делу може закључити за обављање послова који су ван делатности послодавца и који нису систематизовани код послодавца. Лице које обавља послове по основу уговора о делу нема статус запосленог, а временско трајање уговора о делу није законски ограничено. Уговором се уговара и новчана накнада коју је наручилац посла дужан да исплати за извршен посао.

У конкретном случају, тужила је на основу заључених уговора о делу, код туженог ангажована ради обављања ... послова у објекту у ... који нису били систематизовани послови. Погон у ... који је тужени купио од предузећа „Зорка – заштита биља“ из Шапца, у време ангажовања тужиле био је у процесу припреме за почетак производног процеса и на једином систематизованом радном месту стручног сарадника везано за тај погон запослено је било друго лице. Код наведеног, правилно су нижестепени судови закључили да нису испуњени законски услови за утврђење постојања радног односа тужиле код туженог на неодређено време у смислу одредби члана 32. и 37. став 4. Закона о раду. Без обзира што правну природу уговора не одређује његов назив (у конкретном случају уговор о делу), већ правни однос који је њиме заснован, у конкретном случају није било услова и није дошло до заснивања радног односа тужиле код туженог. Уговори о делу, које је тужила закључила са туженим у спорном периоду, садрже све елементе уговора о делу, а послови које је тужила обављала по тако закљученим уговорима, нису систематизовани код туженог.

Такође, правилна је и одлука о одбачају тужбе у делу о траженом поништају решење туженог од 21.04.2009. године и 24.04.2009. године, у ситуацији када је решењем туженог од 24.04.2009. године поништено претходно донето решење од 21.04.2009. године, на тај начин уклоњено из правног живота, а из разлога који су

изнети тужила нема правни интерес да захтева поништај решења, пошто тиме правну корист не може остварити.

Према исходу спора, правилно је одлучено о трошковима поступка, применом члана 149. ЗПП. Тужили не припада право на накнаду трошкова жалбеног и ревизијског поступка, када у поступцима по овим правним лековима успех није остварила.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 405. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић